

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

22

U-76

ԲԱՌԱՐԱՆ

ՊԷՇ ՏԷՀՐ ՅԷՐԳԻ

ԶԱՆԱԶԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԻՆԳ ԴԱՐՈՒՑ

ՆԱՄ ԳԻԹԱՊՏԷ ՊՈՒԼՈՒՆԱՆ ԱՐԱՊԻ ՎԷ ՖԱՐՍԻ
ԼՈՒՂԷԹԼԷՐԻՆ ՄԷՖՀՈՒՄԻՆԻ ՊԱԶԸԼԷՐԻ
ԱՆԿԼԱՄԱՂԱ ԳԱՏԸՐ ՕԼՄԱՏԸՔԼԷՐԻՆՏԷՆ ,
Յ՛ ՄԻՍԻԼԼԻԻ ԼՈՒՂԷԹԼԷՐԻՆ ԹԻԻՐՔՃԷՍԻ ԵԱԶԸԼՍԱ՛
ՂԱՅԷԹ ԽՕՇ ՕԼՈՒՐ ԻՏԻ ՏԷՅՈՒ՛ ՄԱԹԼՈՒՊ
ԷԹՏԻՔԼԷՐԻ ԻԶԻՒՆ ԻՇ ՊՈՒ ԲԱՌԱՐԱՆ
ԻՆՇԱ ՕԼՈՒՆՏՈՒ

ԳՈՒՏՍ ՇԷՐԻՖ ՓԱԹՐԻԳԻ

ԵՍԱՅԻ ՍՐԲԱԶԱՆ

ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍՈՒՆ ԷՄՐԻ ԻԻԶՐԷ

ԳՈՒՏՍ ՇԷՐԻՖ ՐԱՀԻՊԼԷՐԻՆՏԷՆ

ՍԱՊԸԳ ԸՍՏԱՆՊՕԼ ՓԱԹՐԻԳԻ

ԷՏԻՐՆԷԼԻ ՊՕՂՈՍ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍՈՒՆ

ԵԷՏԻ ԻԼԷ

ԳՈՒՏՍ ՇԷՐԻՖՏԷ

ՄԱՐ ԵԱԳՈՒՊ ԷՐՄԷՆԻ ՄԱՆԱՍԹԸՐԸՆՏԷ

1881

884 242

109-2016

Բ Ա Ռ Ա Ր Ա Ն

Ա

Ազատյի արդ . զէմինին պիր ուճուճտանն օ՛ պիր ուճուճա տէկինն .
մինչեւ 'ի ծաղս երկրի :

Ազատեմ . իլերի , եվիլել . յառաջ :

Ազա . կեօլտէնին էճղալերի , նիճէքի՝ ել , այագ , կեօղ , գուլագ ,
Ֆեղս սայիրլերի . զգայութիւնն , անգամք մարմնայ :

Ազապ . սխասէթ , սրղընթը . տառապանք :

Ազիմ . պիւյիւք . մեծ :

Ազիմէթ . կիթմէք , կեօչ էթմէք . գնալ , շու առնել :

Աթիք . էսկի . հին :

Ալանէն . աշլքեար , էշկեարէ . հրատարակաւ , յայտնի :

Ալէթի հարպ , սիլահ . պատերազմական զործիք :

Ալէլիմ սէմա իւմ Ալէլիմ սաղմա . եաղմութեան սօնկրա պաղէն եայ
շէքլնտէ սուլութտա կեօրիւնէն բէնկեամիղ նիշան . ծիածան ,
ծիրանի դօտի :

Ալէլիսուսուս . խուսուսարի , հաթթաքի . մանաւանդ :

Ալիշան . զայէթ ալէ , շերէֆլի վէ զօրլու . մեծախառ , մեծաղօր :

Ալիլ . ալմագ , բէնափնէ շէքմէք , գապուլ էթմէք . ընդունել , առ
կնքն քաղշէլ :

Ալեան . տույ վէ իսպէր էթմէք , Ֆիքրլինէ պրաղլու վուգուֆ էթ-
մէք . 'ի միաս ձգել , տեղեակ սնել :

Ահաի աթիք . Թէլլատ . Հին Ատակարան :

Ահաի ճէախտ . Յէնի ահա . Նոր Ատակարան :

Ահքեամ . էմր , հիւքմ . հրաման :

Ամասէ . թէտարիգտէ , հաղըր , թէթիքտէ . 'ի սրատրատտի :

Ամէլի միւրսէլին . Քէսուլարըն իշլերի . Գործք Առաքելոց :

Այէթ . միւճիւղաթ . սքանչելիք . արուեստ :

Ան . թագ իղէ , սէհէլ վաղըթ . վայրկեան , բուպէ , ժամանակ :

Ապի հայաթ . էօմիւր սույու . Շուր կենաց :

Ապի բէվտեր , հայաթ սույու . Շուր կենաց :

Ասան . գօրայ . դիւրին :

Ասաս . թէմէլ . հիմն :

Ասիւման . սէմա , կեօք . երկինք :

- Ասիւմանէ սէր շէքմէք , կեօյէ տէկին էիւքսէլմէք , մինչեւ յերկինս
բարձրանալ :
- Ասիւտէյի հալ , բահաթ , շքէտէրսիղ , սրգընթըսըղ , հանգիստ ,
անմնաս :
- Ասքէրի շահանէ , փատիշահա մախսուս օլան մէրտանէ վէ սէշմէ առ
քէր , յատկացեալ ընտիր զօրք արքունական :
- Ափտէթ , կէրի տեօնմէք , յետս դառնալ :
- Ատէթի դատիմէ , էվվէլ քի ստէթ իւղըն , ըստ առաջնօյ սովորու
թեան :
- Ատէթի պէլտէ , շէհիրին ատէթինէ կեօրէ , ըստ սովորութեան քա
ղաքին :
- Ատիլ , առալէթքեար , տօղոու , սատրդ , ուղիղ , արդար :
- Ատտ էթմէք , դանն էթմէք , տայմադ , կարծել , համարել :
- Ատու էքպէր , դայէթ պիւյիւք տիւշման , մեծ թշնամի :
- Արաղ , դաթընտան օլմայուս սօնկրատան զուհուրաթ էտէն , պա
տահմունք :
- Արիղ , բաստ կէլմէք , վագի օլմադ , պատահմունք , դիպուած :
- Արղուքէշ , արղու շէքմէք , արղու էթմէք , ցանկանալ :
- Արուս , կէլին , հարսն :

Գ

- Գաթի ումուտ , ումուտունու քէսմէք , յուսաբեկ լինել :
- Գաթիլ , էօլտիւրիւճիւ , սպաննօղ :
- Գաթրէ , տամլա , կաթիլ :
- Գալիլի խման , խմանը նօղտան , խմանսրղ , թերահաւատ :
- Գամէր , այ , լուսին :
- Գայ , ֆուրթունա , մըրիկ :
- Գայսէր , խմիէրաթօր , պիւյիւք փատիշահ , ինքնակալ կայսր :
- Գանտէ տիր , նէրէտէ տիր , ուր է :
- Գադիլէ , միլէթ , ազդ :
- Գադր , մէղար , դերեղման :
- Գալմ , միլէթ , ճէմաաթ , ազդ , ժողովուրդ :
- Գատէմ , այադ , ոտք :
- Գարիյէ , քէօյ , դիւղ :
- Գարիս , կաղըն , մօտ , մերձ , հուս :
- Գըյամ , այաղա գալդմադ , յստն կալ :
- Գըյամէ , տիրիլմէք , յարութիւն առնել :
- Գըյամէթ , տիրիլմէք , մահշէր կիւնիւ , յարութիւն , օր դատաս
տանի :

Գըլասը նէֆս • քիշի քէնտի նէֆսինէ նիճէ խթեր իսէ • ախերինէ
տախի էջլէ էթմէք • որպէս կամի որ անձին իւրում՝ զնոյն առ
նել այլոց :

Գըպլէ • ճիւնիււ • լոտոս թարաֆը • հարաւակողմն :

Գըրաաթ • օգոււմագ • ընթեւոււլ :

Գուլվէթի իլահի էէմինինաէ • գուարէթքեանի Ալլահըն սաղ թա-
րաֆընտա • ընդ աջմէ զօրութեանն Աստուծոյ :

Գուլվէթի Միւթաալ • Ալլահըն գուլվէթի • զօրութիւն Բարձրելոյն :

Գուրպ • էագըն • մերձ • մօտ :

Գուրա • թալէհի նասիպ • վիճակ :

Դ

Դանթի ըսպրթայէ խախալ • հիւնիւ շոււութա գօմագ • ՚ի ներ-
քոյ կարգի գնել :

Ե

Եէմին • սաղ թարաֆ • աջ կողմն :

Եէվիլ սէպթ • էէտինճի կիւն • ճիւմաս էրթէսի • շաբաթ :

Եօվիլէ • հէր կիւնիւք • օրականն :

Եէտ • էլ • տէսթ • ձեւք :

Եէտէն • արապայը չէքէն • զսայն քարշօղ :

Եէք չէշմ • պիր կեօղիւ • միականի :

Եէք տիլ • պիր իւրէք • պիր Ֆիքիր • պիրլէքտէ • միասիրտ • համա-
միտ :

Եէք տիկերէ • պիրի օ պիրինէ • մին ցմիւսն :

Եէք բէնկ • պիր բէնկ • միագոյն :

Եիւնանի • Ուուում միլէթի • Յունաց աղգ :

Եիւուա • պու լուղէթ Եահուտի լուանընտա բուհանի իրղմէթ վագ-
թի քահանանըն իւղէրինէ ալորղը զիյնէթլի դաֆթան պէյանիտէ
տիր • շուքլառ :

Զ

Զահիպ • զահիպ օլմագ • կիթմէք • մէյլ էթմէք • հեռելիլ :

Զահիր • աչքեար • էշկեարէ • պէյան • յայտնի :

Զայիլ • կէշմէք • անյանել :

Զանի • Ֆըսղը ամէլ իշէյէն • էլին ըղընա կէշէն • պուռնիկ :

Զարպ • վուրմագ • հարկանել :

- Չարպի տէսթ իլէ , ճէնկ իլէ , գուլլէթ իլէ , զու իլէ , բոււն զս-
 բութեամբ :
 Չարֆընտա . օ դատար վաղըթ մապէյնինտէ , օ դատար զէման ի-
 շինտէ . 'ի միջոցի այնքան ժամանակի :
 Չէհիրնադ . զէհիրլի . թիւնաւոր :
 Չէճրէն . պիլէրէք . մախաուսիլէ զլատընա հարաքէթ էթմէք . դի-
 տութեամբ զհակառակն գործել :
 Չէմմամ . զէմմ էտիճի , ֆասլ էտիճի . բամբասող :
 Չէմին . եէր , թօլիրադ . երկիր , հող :
 Չէվճէ . էրի օլան դարը . առնակիլն :
 Չէքի . սալի , թօղու . արդար :
 Չիգըյմէթ . աղըր փահալը . մեծագին :
 Չիճրէթ . սըգլէթ . տագնասլ :
 Չիպլէնմէք . նուբանի շէքիլ քէսպ էթմէք . լուսաւորիլ :
 Չիբի զէմին . եէրին ալթը . զեանին տակը , 'ի ներքոյ երկրի :
 Չիսրի տէսթինտէ . էլինին վէ հիւքմիւնիւն ալթընտա . 'ի ներքոյ
 ձեռաց և իշխանութեան :
 Չինհար . էպէտի , պիլ կեօնէ , հիշ , սալա . ամենեւին , բնաւ :
 Չինտէ . տիրի , սաղ . կենդանի :
 Չիւյլւմ . զանն էթմէք . կարծել :
 Չուլումաթ . դարանլըդ . իտաւար :

Է

- Էզ դատիմ . էօթէտէն պերի , էվլէլտէն պերի , մուգատտէմանն
 էսկի զէմանտէն . վաղընջուց 'ի բնուստ :
 Էլզէմ . իղթիզալը , լաղըմլը . հարկաւոր :
 Էլի էլի . պէնիմ Ալլահըմ , պէնիմ Ալլահըմ , (Աստուած իմ Աստ-
 ուած իմ :) Ձիրա Արապի լիսանընտէ , էլ՝ Ալլահ տէմէք տիր .
 (ի) պէնիմ տէմէք տիր : Լամասաբաթմանի . պու լուղէթ Արա-
 պի Աւետարանտա Լէմաղա սապագթնի եաղըլըպ՝ տէմէք տիր քի՝
 նիլին պրադալըն պէնի . այսինքն ընդէր թողեր զիս :
 Էլպիսէ . էպլապ , լիպաս . զգեստ :
 Էհալլի պէլտէ . մէմէքէթլի . քաղաքացիք :
 Էհլի շէրիաթ . հաքիմ . շէրաաթա զուգուֆ օլան . շէրաաթ կեօրէն .
 դատաւոր , օրէնսդէտ :
 Էճիլ . սէպէպ . պատճառ :
 Էնասըր էրպա . թիւրապ , տու , հէվա , աթէշ . շորք տարիւրք :
 Էն դարիպ . եաղըն վաղըթտէ . 'ի մերձ ժամանակի :
 Էնտէրուն աղասը . փատիշահըն սարայընտա վէ իրղմէթինտէ իշ
 տայիրէ աղասը . ներքին սպատաւոր՝ թաղաւորի պաշտօնեայ :

Ինտիշէ • դասալիւթ իւղըէ տիւշլանակք • հոգածութեամբ մտածել :
 Ինֆա • ֆայտա • օգուտ :
 Իշէտաի • շէտիտ • զայէթ չօք շիտտեթլի • սատկագոյն :
 Իպէտի գարար • տայիմա պիր գարար իւղըէ գալմագ • մշտնջենաւոր :
 Իպէտի հայաթ • էպէտիլ էպէտ էօմիւր • յաւիտենական կեանք :
 Իպլէհ • ահմագ • յիմար :
 Իսաս • թէմէլ • հիմն :
 Իսէր • նիշան • յիշատակ • յիշատակարան :
 Իսրար • սրբր • գաղանի խօրհուրդ :
 Իպսէմ • սուս օլմագ • տիլի թութուլմագ • կարկիլ :
 Իրղանի • լայրդ • վէ նայիլ օլմագ • արժանի լինիլ :
 Իքլ • էէմէք • ուտել :
 Իօրֆիւ • էօլքէլի • տառկընլըդ • բարկանալ • սպառնալ :
 Իֆլաք • ֆէլէք • կեօք • կեօյ • երկինք :

Ը

Ըղտրրապ • կեօնիւլ աղապը՝ զայէթ սրգընթը իւղըէ ֆիքիր վէ գալպ
 բահաթսրղլըղը • խուօվիլ • տաղնապիլ • խղճահարիլ :

Թ

Թաասհուտ • պիր մապահաթը իճրա էթմէկէ սեօղ վէրմէք • խստա
 նալ՝ յանձնառնուլ՝ կատարել զիր ինչ :
 Թագսիմ • գրսրմ • բաժանումն :
 Թագսիրաթ • էքսիկլիք • գապահաթ • պակասութիւն • յանցանք :
 Թագվիլէթ վէրմէք • զլցատէ մէթանէթ • վէ սապիթ էտիւպ գուվ
 վէթլէնտիրմէք • առաւել հաստատել և զօրացուցանել :
 Թաղիմ • իղղէթ • իքրամ • յարգել • մեծարել :
 Թալթիֆ • թաթլը տիլ վէ կիւլէր իւղ իլէ մուհապլէթ կեօստերմէք •
 քաղցրաբանութեամբ սէր ցուցանել :
 Թալիպ • մէքթէպտէ իլիմ էօլրէնմէկէ էէլթէնէնլէր • ուսումնասէրք •
 ուսման հետեւօղք :
 Թաիթը շահանէ • փատիշահ թալսթը • արքայական դահ :
 Թաիիր • կէրի սլտաղմագ • յեսս թօղուլ :
 Թախսիա • մախտուս • սեփական :
 Թահամիլլ • զուհուր էտէն սրգընթըյա գաթլանարագ սապր էթմէք •
 համբերաբար տանել զպատահեալ նեղութիւնն :
 Թահգիղը մապահաթ • մապահաթըն սահիհինի անկլամագ • իրին
 ճշմարտութեան տեղեկանալ :

- Թահգիր . խօրլամագ . արհամարհել :
 Թահդ . Թահդ . ալթ . 'ի ներքոյ :
 Թահթանի . աշաղը . ստորին :
 Թահթը գատեմի . այադ սլաստըղը եեր . եախօտ' այաղընըն ալթը .
 ոտնակոխ տեղին :
 Թահիր . Թեմիղլեմէք . սրբել :
 Թահմիլ . Թաշեմագ , գալտըրմագ . բառնալ , կրել :
 Թահթի հիւքմիւ . հեօքմիւ ալթընտէ . 'ի ներքոյ իշխանութեան :
 Թահվիր . Թահիլ . հըրթլանմագ , հօլ . քէլէնմէք . բարկանալ , զայրանալ :
 Թահրիր օլմուշ . եաղըլմըշ . դրեալ :
 Թահրիք . Ֆիթ վերիւս ախերինին Ֆիքրինի Թաղլիթ էտերէք պիր
 շէյէ եէլթէնտիրմէք . դրգուել , շարժել :
 Թաղեր . Թարղը ախեր , վէ պաշգա շէքիլ օլմագ . փոխփոխութիւն ,
 այլայլութիւն :
 Թաղլիթ . եանրլթմագ , շաշըթմագ , պուլանտըրմագ . սխալեցուցա-
 նել , խտտորեցուցանել , պղտորել :
 Թամ . Թէքմիլ . կատարեալ :
 Թայխայ . էյի , խաթրընը խօշ էթմէք . բարի , հաճել :
 Թաշ մէֆրուշէ . Թաշ իլէ տեօշէլէ մահալ . քարայատակ :
 Թապիաթ նօմօնու . Թապիաթըն շուռութու քանօնու վէ առէթի .
 բնական օրէնք :
 Թասահուս . եան չըդարագ սահասլէթլըք էթմէք . տերութիւն առ-
 նել , պաշտպանել :
 Թասթիզը մասլահաթ . պիր մատտէնին սահիհինէ վուզուֆ օլմագ .
 ճշմարտութեան իրին վերահասու լինել :
 Թաստիզ . սահիհ , սապիթ , կէրչէք . ճշմարիտ , հաստատ :
 Թարագգա . արթմագ . յաւելուլ :
 Թարաֆէին . իքի Թարաֆ . երկուքին կողմն :
 Թարաֆկիր . պիրինէ եան չըդմագ , սահասլէթլըք էթմէք , Թարաֆ
 օլմագ . կողմնասպահութիւն :
 Թարտ . գօլալամագ . հալածել :
 Թեղայիտ . չօղալու պրթմագ . յաւելուլ աճել :
 Թեղքիտ . հիլէսիզ վէ տօղու օլտուղունու պէյան էթմէք . անխար-
 դախ և արդար լինելն յայտնել :
 Թեհէհիւլ . էվէնմէք . ամուսնանալ :
 Թեհտիտ . հօլքէ իլէ Թէնպիհ էթմէք . սպառնալ :
 Թեճալուղ . արթըզ , ղիյատէ . առաւել :
 Թեճէսսիւս . Թէֆթիշ էթմէք . սիւալ էտիւս անկլամագ . հարցա-
 քննութեամբ տեղեկանալ :
 Թեճտիտ էթմէք . եէնիլէմէք . նորոգել :
 Թեճրիմ . ճերթիմ , ղարար . տուժել :
 Թեմէքքիւն . սաքին օլմագ . բնակիլ :

- Թէմհիր . միւհիւրիւ . կնքեալ :
 Թէնձիա . իիա , մուրտար . սիղծ :
 Թէշէքքի . շէքիա , շիքեայէթ . տրտունջ , դանդաւ :
 Թէշնէ . սուսամադ . ծարաւիլ :
 Թէշպիհ . պէնկղէմէք . նմանիլ :
 Թէպախիսուր . պուհուր սունամադ . խնկարկել :
 Թէպշիր . միւթտէ իշիթմէք . աւետարանիլ :
 Թէպտիլ ու Թաղիր . Թարղը ախէր , վէ պաշդա շէքիլ օլմադ . միս .
 իոխութիւն , այլայլութիւն :
 Թէպտիլի ճամէ . դըլըղընը էսվապընը տէկիշիպ Թէպտիլ օլմադ .
 ծպտեալ :
 Թէպրիդ . կեօղ այտընա միւպարէքիյէ կիթմէք . շնորհաւորել :
 Թէվաղիւ . ալշադ կեօնիւլիւ . խոնարհ :
 Թէվապի . հիւքմ ալթընտա օլան խըղմէթքեար , Թապի , էթպայէ .
 հպատակ , ծառայ :
 Թէվձիհ . պիրինին մանսուպունու՝ օ՛ պիրինին իւղէրինէ շէվլըմէք .
 զիշխանութիւն ուրուք 'ի վերայ այլում դարձուցանել :
 Թէվրատ . օրէնք . Հին Կտակարան , Աստուածաշունչ :
 Թէտէյիւն . շէրասթ քէսմէք . դատել :
 Թէտպիր . ումուրի խարիճիէ , միւլահազա , իշ անկլամադ . խոհե-
 մութիւն , հանձարեղութիւն :
 Թէրտիա . դօվալամադ . հալածել :
 Թէրքէշտար . օդ քէսէսինի Թաշըյան , սիլիտար . կապարձակիր :
 Թէրքիպ . պաշդա պաշդա նէսնէլէրի պիրի պիրինէ գաթմադ . բա-
 ղադրել :
 Թէրքին . եաղըլանը պօղմադ , Թէֆտերտէն սիլմէք . զգրեալն 'ի
 դպրութենէ ջնջել :
 Թէրքի վէթան . ասըլ մէմէքէթինի Թէրք էթմէք . զհայրենի քաղաքն
 'ի բաց Թողուլ :
 Թէքեալիւֆ . Թէքլիֆ . խարաճ , սալեան , հարկ , տուրք :
 Թէքէլիւմ . քէլամ , լաղըրտը . խօսակցութիւն :
 Թէքէսիւլ . էհմալըդ էտերէք Ֆարղ օլան խըղմէթի կէրի պրադմադ .
 անհոգութիւն , զանցառութիւն :
 Թէքիտ . Թէքիտի հալի . էվիլէքի սեյլէտիկինի եախօտ էմր էթ-
 տիկինի Թէքրար սապիթ էթմէք . զառաջին ասացեալն կամ հրա-
 մայեալն դարձեալ հաստատել :
 Թէքրիմ . իքրամ իղղէթ էթմէք . յարդել : պատուել :
 Թէֆէքքիւր . տիւշիւնմէք , ֆիքր էթմէք . զմտաւ ածել :
 Թէֆրիդ . այլըմադ . որոշել :
 Թուլու . Թօղմադ . ծագել :

Ի

- Իգամէթ . սաքին օլմադ , թէմէք.բիւն էթմէք . բնակիլ :
 Իղթիտար . դուտրէթի էրմէք . կարողանալ :
 Իդպալ . թալէհ , բախտ , իթիպար . վէ շէրէֆ սուլմադ . յաջողութիւն , բաղգաւորութիւն :
 Իղթիրապ . կեօնիւլ ազապը , դայէթ սրդընթը իւղըն ֆիքիւր վէ դալպ բահաթ սրղլըլը . խուովիլ , տագնապիլ , խղճահարիլ :
 Իղլալ . շաշըրթմադ , եանըմադ , մուրեցուցանել :
 Իղհար . պէյան , աշիքեար , յայտնի :
 Իղախատ . զկատէ . առաւել :
 Իթա էթմէք . վէրմէք . տալ :
 Իթալէի լիտան . քիւֆր էթմէք , վէ քէմ սէօղ սեօլէմէք , շարախօսակ :
 Իթապ . թաղիր , աղառ , կշտամբանը , յանդիմանութիւն :
 Իթթիֆապ . պիր մասլահաթըն հադդընտա շօլլէրինին պիր ֆիքիրտէ օլմապը . միաբանութիւն :
 Իթիրաֆ . թապրիր , վէ իզրար էթմէք սեօլէմէք , խտտովանել :
 Իլահի լա՛ մարութ . թանըմամըշ ալլահ , անծանօթ աստուած :
 Իլգապ . թարղ , շուռութ , վէ ատէթի քիթապէթ . ոճ շարաղըրութեան :
 Իլթիֆաթ . մուհասպղէթ իւղըն կեօրիւշմէք , մարդասիրութիւն :
 Իլհամ . ալլահըն թէէսիր , տույ , վէ պէյան էթմէսի , աղղումն աստուածային :
 Իսթիլալ . ալէմէ ֆէնա խարէթ օլուպ խէլալ վէրմէք . դայթակղութիւն :
 Իսրաճ էթմէք . շըգարմադ , հանել , արտահանել :
 Իհթիմալ . միւմքին , դասիլ , խքեան , կարելի , հնարաւոր :
 Իհթիրաղ . շէքինէրէք դօրդմադ , երկնչիլ :
 Իհսան . պախշիշ , վէրկի . պարդեւ , տուրք :
 Իհրադ . եանմադ , այրեցումն :
 Իղմաղ . հաճաթը օլմամադ , զանց առնել , անհող լինիլ :
 Իճապ . իգթիղա , կէրէք , լեաղըմ , հարկաւոր , պիտանի , պէտք :
 Իճթինապ . սադընմադ , դօրդմադ , շէքինմէք , խոյս տալ , հրաժարիլ , երկնչիլ :
 Իմթիղաճ . պիրլէնմէք , պիր ֆիքիւր իւղըն օլմադ , միաբանիլ :
 Իմթիհան . թէճրիւպէ . փորձ :
 Իմրախօռ . աթլարըն խտարէսինէ մամուր օլան . ախտապետ :
 Ինայէթի Պարի . Ալլահըն մէրհամէթի վէ եարտըմը իլէ , ողորմութեամբն Աստուծոյ :
 Ինդրաղ . թէլէֆ . զայ , եախօտ՝ դուվիլթսիղ օլմադ , տկարանալ , բնաջինջ լինիլ :

- Ինթիսապ . սէշմէք . ընտրել :
 Ինթիսապ . պիլինին հիւքմիւնիւն ալթընա տախիլ օլուպ՝ անէ թէ-
 վապիլիք էթմէք . ընդ իշխանութեամբ ուրուք լինել :
 Ինհա . խապէր էթմէք . պիլտիրմէք . ազդ աւնել , խնայնել :
 Ինչա . եաղմագ . յօրինել :
 Ինչա էթմէք . եհնխտն եափնագ . նորուել , շինել :
 Ինչայի ալէմ . տիւնեանն եարատըլարընտա . 'ի սկզբանէ աշխարհի :
 Ինաինտէ . եանընտա , գըթընտա . առընթեր :
 Իշրէթ . իշկի . արբեցութիւն :
 Իպդա . տայխմա պագի գալմագ . միշտ հաստատ պահել :
 Իպն թէսէլլիէթ . թէսէլլա էվատը . որդի մխիթարութեան :
 Իպնուլահ . Ալլահըն էվատը . որդի Աստուծոյ :
 Իպրամ . թէքլիթ վէ դօռ էթմէք . ստիպել :
 Իպրանի իլգապի իւղտէ . եահուտի լիտանը՝ ասէթի , շուռութու
 վէ թարղը իւղտէ . ըստ օձոյ Նբրայեցւոյ :
 Իսասլէթ . տիւշէն հիստէ . պատշաճեալ և վիճակեալ բաժին :
 Իսթիղամէթ . տօղբուլուղ . ուղղութիւն :
 Իսթիղթար . կիւնահընա մաղթիրէթ պուլմագ , թեօպէ տէյերէք
 ճէղա ճէքմէք . ապաշխարել :
 Իսթիմա . իլիթմէք . լսել :
 Իսթիրահաթ . բահաթ օլմագ . հանդատանալ :
 Իսլահի նէթո օլմագ . քեօթիւլիւկիւ թէրք էտիւպ էյի ամէլ իշլէմէք .
 թողեալ զշարիս՝ զըտրիս գործել :
 Իսքեթ . գայըլ վէ բիղա օլմագ , գասուլ էթմէք . հաճիլ , հաւա-
 նիլ , ընդունել :
 Իտիալ . տախիլ վէ վատըլ էթմէք . հասուցանել :
 Իւմէմ . վութփերէսթ ճէմիլէթի . ժողովուրդ՝ հեթանոսայ :
 Իւտիւպիւ . թարաննըշ ելումուշաք քէթէն . խծուծ վշոյ :
 Իֆրաղ . գալ էտերէք այըրմագ . 'ի բոլս մեկնել , զատել , որոշել :
 Իֆրաթ . շօգ ղիսատէ . բաղում :

- Լ ան էիքուն . օլմասըն . քաւ . մի լիցի :
 Լաթիթ . թաթը . լէղիղ . խօշ . քաղցր , անուշահամ , տխրճելի :
 Լալ . տիլի թութուլմագ . պասանճել :
 Լա շիւպհէ . շիւպհէսիղ . անկարծիք , անտարակոյս :
 Լա ֆէրդ . ֆերդսիղ , ֆարդսըղ . անխտիր :
 Լեաղիմէտէն խարիճ . իղթիղասընտան տըշարը . արտաքոյ քան ըղ-
 հարկուորն :
 Լէվաղիմէթ . լեաղամըլ վէ իղթիղալը օլան նէսնէլեր . պիտանի և
 հարկուոր կղեալք :

Խ

- Խալիզ . եարատան . ստեղծող :
 Խամսուլահ . Սլահա գարշը վէ զըտտ տուրմադ . առտուածամարտ :
 Խատէմէ . խըղմէթ վէ գուլուդ էտիճի . սպասաւոր :
 Խաբի փայ . դատէմ , այադ , այաղընըն թօիրաղը . ոտք , ոտից հող ,
 գարշապար :
 Խէլալ . սուլանտըրմադ , էյրիլթմէք , պօղմադ . գայթակղութիւն :
 Խայրխահ . էյի ամէլ իշէյէն . բարեգործ :
 Խէվթ . գօրդու . երկիւղ :
 Խէվթինտէն նաշի . գօրդուսունտան , եախօտ , գօրդու սէսէսլինէ .
 վասն երկիւղի , առ անին :
 Խիթամ . սօն , նիհայէթ , թէքմիլ . վերջ , կատարումն :
 Խիլաֆի ինհա . եալան վէ եանկըշ եէրէ խապէր վէրմէք . սուտ և .
 սիալ ծանուցանել և աղղել :
 Խիւլասա . միւխթասարի . համաուօտ :
 Խիւտա . Սլահ . Սատուած , ինքնագոյ :
 Խիւտտամ . խըղմէթճի , թէվապի . սպասաւոր , ծառայօղ :
 Խուպ . կիւղէլ . գեղեցիկ :
 Խուպթէր . դայէթ կիւղէլ . յոյժ գեղեցիկ :
 Խուսումէթ . խասիմ օլմադ . հակաուակութիւն առնել :

Կ

- Կիրեան . սույուն ճօշարադ գայնայրպ սաշըլմասը . բխումն ջոյ :
 Կիրիթթար . պիր մատտէնին ուղուբունա եէլթէնէրէք գապղ օլմադ
 թութուլմադ . ՚ի հոգածութեան իրաց ինչ ըմբունիլ :
 Կիւշ . գուլադ . ականջ :

Հ

- Հագանիէթ . տօղրուլուդ . ուղղութիւն :
 Հագարէթ . սիթէմ վէ թաղիր իշիթմէք . անարդիլ :
 Հաղէր . սաղընմադ , շէքինմէք . զգուշանալ :
 Հալիմ ճէվապ . եիւմուշադ վէ թաթըլ տիլ իւղըէ քէլամ սեյլէմէք .
 քաղցրութեամբ խօսիլ :
 Համո . շիւքր էթմէք , մէմուեն օլմադ . գոհանալ , շնորհակալ լինիլ ,
 փառք տալ :
 Հայաթ . էօմիւր . կեանք :
 Հայաթի էպէտի . էպէտիլ էպէտ էօմիւր , յաւիտենական կեանք :

- Հայրէթ . հէյրան օլմագ , հէյպէթտէ դալմագ թաաճիւպ էթմէք . ապշիլ , զարմանալ , հիանալ :
- Հասարաթ . քէտէր , զիյան . մնաս :
- Հասէպի իլէ . անըն իշիւն , անըն սէպէպիլնէ . այնր աղադաւ :
- Հասէպիլ իգթիղա . մութլադ , հէր հալ . ՚ի հարկէ :
- Հաննէ . կիւղէլ , տիլպէր . գեղեցիկ :
- Հարիգ . եանկըն . այրեցեալ :
- Հարպէ զարպէ դատըր օլան . ճէնկ իլէ տիւշմանա դարշը տուրուպ վուրմաղա գուտրէթի երէն . սպաներազմօղ :
- Հաքէզա . պունուն կիպի . այսպէս , սոյն օրինակ :
- Հեմրիղա . պիր բէյ . կամակից :
- Հեվոյի նէֆա . քէնտի մէրամը իւղըն , ըստ ախորժանաց իւրոց :
- Հէր վէճն իլէ . հէր թարաֆտան . յամենայն կողմանէ :
- Հիլէթի ապլեյն . զաթընըն շէքլի . ըստ կերպի բնականին :
- Հիւղն . փուս , տուման , գատալէթ , տրտմութիւն :
- Հիւսնէ մալիգ . կիւղէլ . գեղեցիկ :
- Հիւսնիւ թապիր . եագըջըղը թարղ իւղըն սէյան էթմէք . գեղեցկալայել կերպիւ յայանել , ծանուցանել :
- Հիւսնիւ թէրթիպ . մինասիպէթլի վէ եագըջըղը շուուութ իւղըն թէրթիպ էթմէք . վայելուչ և յարմար եղանակաւ տնօրինել :
- Հիւսնիւ նաղար . թաթլը տիլ կիւլէր եիւղ իլէ հիւմմէթ էթմէք . քաղցր ախամբ բարերանել :
- Հիւսնիւ վէճն . կիւլէր եիւղ , թաթլըղդ մուհապպէթ իւղըն հարաքէթ էթմէք վէ սեօլէմէք . քաղցրաբանութեամբ խօսիլ կամ վարիլ :
- Հիւտիւտ . սընըր . սահման :
- Հիքմէթ Ուլաս . Ալլահըն միւճիւղաթը . հրաշք Աստուծոյ :
- Հուգուդ . էյլիկէ պետէլ պիր քիմնէյն հագիղաթլը օլմագ , էյլիկ պիլմէք . զերախտիս և զիրաւունս ճանաչել :
- Հուղուրի Նլահի . Ալլահըն հուղուրու . առաջի Աստուծոյ :

Ղ

- Ղալաթ . եանկըջ . սխալ :
  - Ղալաթի մէշհուր . եանկըջ օլտուղի աշիքեար խէտէ , ճիւմլէսի գուլանըր անի . սխալ լինիլն թէ և իցէ յայանի՝ տակաւին գործածի :
  - Ղալիպ .
  - Ղալիպ օլմագ .
  - Ղալիպէ .
  - Ղալիպէ իլէ .
  - Ղալիպէ կէլմէք .
- } զօւլու , զուլվէթլի օլարագ ալթ էթմէք . զօրաւոր և յաղթող հանգիսանալ :

Ղայրի ամէլի տէօթ . էլ իլէ Եափնադսրղն . սուանց ձեռագործի :
 Ղատտար . զուլումքեար . հիլէպաղ . զբիօղ . խարեբայ . խարդախ :
 Ղուստէ . դասալէթ . տրամութիւն :
 Ղուրուրիէթ . քիպիրլէք . հպարտութիւն :

Ճ

Ճէլղ էթմէք . քէնախնէ չէքմէք . առ ինքն քարշէլ :
 Ճէնկեալէր . ճէնկճի . սրասերաղմօղ :
 Ճէպէլի զէյթ . զէյթին տաղի . ձիթենեաց լեառն :
 Ճէպպար . քէնախնէ կիւլէնմիշ . քիպիր . զուլու . քէսկին . հղօր .
 հսկայ :
 Ճէսիմ . զայէթ չօդ . յոյժ առատ :
 Ճէվր . զու էթմէք . սրգընթը վէրմէք . բունադատէլ :
 Ճէատի էմճէտ . ճինս . սինսիլէ . էճտատ . տէտէ . աղգ . պապ .
 նախահաւ :
 Ճիղիյէ . խարած . գլխահարկ :
 Ճիղերէ . ատա . կղղի :
 Ճիլտ . ֆասլա . ճիւղ . հատոր . տեարակ :
 Ճիւհանիւմա . խարթա . աշխարհացոյց :
 Ճիհէթ . սէպէպ . սլատճառ :
 Ճիսմանի . թէնէ միւթալիղ . մարմնեղէն կամ մարմնաւոր :
 Ճիլար . թարաֆ . կողմն :
 Ճիրեան . սույուն գայնայարագ չեղրպ սաշըլմաշը . բղխումն ջրոյ :
 Ճիւղ . ճիլտ . ֆասլա . հատոր . տեար :
 Ճիւղիյէթ մագուլէօի . աղ պիր շէյ . դոյղն ինչ . սակաւ ինչ :
 Ճիւլիւս . օթուրմագ . նասել :
 Ճիւնհա . դասպահաթ . յանցանք :

Մ

Մագսուտ . քիշինին խթէտիկի վէ տիլէտիկի նէսնէ . խնդրեալ
 և ցանկացեալ իր :
 Մալիթէ . դախուտ . լօթիկ :
 Մախլուդ . եարատրմիշ . ստեղծուած :
 Մախլութ . դարըմիշ . խառնեալ :
 Մահղուն . դասալէթ . դայիլ . զէմ . զուստէ . տրամութիւն .
 տիրութիւն . թախծութիւն :
 Մահի . սրալոգ . ձուկն :
 Մահաւաղ . սայըլմագ . սրտոց կէշմէք . համարել :

- Մահրէմ . սրբտաշ , թէքլիֆսիղ , սատրդ , վէ սէվկիւլիւ . խորհրդ-
դական , մտերիմ , և սիրելի :
- Մաղրուպ . կիւն պաթըրը . արեւմտեան կողմն :
- Մաղֆիլիթ . գասպահաթը աֆ օլմագ , մեղաց թողութիւն գտանել :
- Մամիւլ . մամուլ . ումմագ . յուսալ :
- Մայինէթ մուայիէթ . եարաբմ . օգնութիւն :
- Մայիշէթ . նաֆագա , էշէճէք , խտարէ օլուպ կէշինէճէք մէվաա ,
ապրուստ , պարէն :
- Մանէնտ . պէնկղէմէք . նմանիլ :
- Մապուտ էթմէք . թափընմագ . պաշտէլ :
- Մարպութ . պաղլը , պաղլանմըշ , կապեալ :
- Մարուֆ . անըլան , տէնիլէն , տույուլան , անուանեալ , ծանու-
ցեալ , ճանաչեալ :
- Մարիւլէթ . թաամ , էշէճէք . ուտելիք :
- Մաֆի . մաֆիճէ . եալընըղ , թէնէա . առանձին :
- Մեօթաթ . առէթ վէ քանօն օլան . սոխրական կանան :
- Մէգս . մէն օլուպ գալմագ . արգելուլ :
- Մէղիտ . արթմագ , զիյատէլէնմէք . աճել , բաղմանալ :
- Մէղպիհ . գուրպանկեահ , գուրպան սուհուլաճագ մահալ . սեղան ,
զոհարան :
- Մէղպուր . զեքր օլունան . վերայիշեալ :
- Մէղպուրէ . զեքր օլունան գարը . վերայիշեալ կին :
- Մէղքիւր . զեքր օլունան . վերայիշեալ :
- Մէղքիւրէ . զեքր օլունան գարը . վերայիշեալ կին :
- Մէլէքիւթի իլահիյէ . Ալլահըն փատիշահլըղը . արքայութիւնն
Աստուծոյ :
- Մէլէքիւթի սէմալթ . կեօլէրին փատիշահլըղը . արքայութիւնն
երկնից :
- Մէխուղ . գասպղ օլմագ . կալեալ :
- Մէղֆուր . աֆ օլմագ . քաւեալ լինիլ :
- Մէճնուլ . պէլլիսիղ . անորոշ :
- Մէճճանէն . միւֆթ , պէլէշ , ճասպա . ձրի :
- Մէճմուի . հէֆիսի , ճիւմլէոի . ամենեքեան :
- Մէճնուհիյէթ . թութարագլը , ճինլի . զիւահար :
- Մէճնուրիյէթ . նաշարընտան ճէպր օլունուպ զօրլանմագ . ստիպիլ ,
բռնադատիլ :
- Մէճո . սալթանաթ . փառք :
- Մէճոի Բասպրանի . Ալլահըն մէճոի . փառքն Աստուծոյ :
- Մէճո ու շահանէ . փատիշահ սալթանաթը . թագաւորական հան-
դէս :
- Մէմլու . թօլմուշ , լըեալ :
- Մէմհուր . միւհիւրլիւ . կնքեալ :

Մէմուլ . ումուտ , կիւման . յոյս :

Մէմուտիցէթ . վաթթիղ , եայգամագ . մկրտութիւն :

Մէմպեր . քիւրսիւ , վաղ վէրէճէք մահալ . բեմք , ամպիսն :

Մէնգըպէ . թէմսիլ , մէսէլ . առակ :

Մէնուտ . իհալէ օլունմուշ , մինասիպ , ճայիլ , վաճիպ , եաղըլըր . սրտաշաճ և յանճնեցեալ :

Մէնվալ . կեօրէ , թարիդ , շուռութ . ըստ այնմ :

Մէշիյէթի իլահի , մէշիյէթի Րասպանի . Ալլահըն ը՛շի վէ ըիղասը . կամք Աստուծոյ :

Մէշուտ . սասիթ , թահգիդ , վէ իսպաթ օլունմուշ . վկայեալ :

Մէշուր . նամտար , մէնշուր . անուանի :

Մէշուլլիցէթ . դայլէ , վէ տաղտաղա . դբաղումն :

Մէսլաղ . ադչէ , մալ , էշեա . դումար դրամոյ , ինչք , ապրանք :

Մէսրուք . միւսարէքլէնմիշ , (օրհնեալ այսինքն յայտնեալ , վասն զի օրհնութիւնն յայտնութիւնն առի ըստ Մործորեցւոյն 'ի մեկնութեանն Մատթէոսի . ԻՍ . 9 :) Իմաի՛ սլիւ քիմսէյէ օրհնեալ օլասըն , եախօտ Ալլահ սէնի օրհնել էթսին տէյու տուա օլունտուքտա , շէօյլէ անկլանըր քի՛ Ալլահ պէյան էթսին սէնտէ՛ քէնտի լութֆու՛նու . կիւնահտէն վէ քէտերտէն հըֆղ սլիւլէ իսպըրլը ամէլ իշլէմէկէ դուտրէթ իհսան իաիւպ , սու տիւնեատէ էօմիւր պերէքէթի , վէ ախրէթտէ էպէտի հայաթէ նայիլ էտէ , քի Ալլահըն սէնտէ նաղարը օլտուղի պէյան սլիւլէ , ճիւմէսի Օրհնութիւն ալմաղա արղու էաիւպ , լութֆու Պարիյէ շահիստէ օլալէր :

Մէսնի . սու լուղէթ՝ սինա օլմուշ վէ եափըլմիշ մանասընտա օլմաղիլէ , հանկը լուղէթէ պիթիշիլ իսէ , անըն իւղէրինէ սլինա օլունուպ , անըն իշլին , վէ անըն սէպէսլինէ օլտուղինի սլէյան էտիւ . նիճէ քի մերհամէթինէ մէսնի , ինայէթինէ մէսնի , վասն այնր , այնր սատճառաւ , վասն ողորմութեան :

Մէսթուր . եաղըլմիշ , գրեալ :

Մէսրուր . շաղըդ , ուրախութիւն :

Մէվատ . մատտէ . նիւթ :

Մէվուտ . թօղմուշ , ծնեալ :

Մէտեիւն . սօրճուլ , սարտաւոր :

Մէտէտ . եարտըմ վէ իմտատ տիլէմէք , օգնութիւն , նպատ ինդրել :

Մէրա . հայվան օթլատաճագ մահալ . արօտ :

Մէրդուլէր . եօդարտա անըլանլէր , վերոյիշեալք :

Մէրտանէ . իկիտլիք , արիութիւն :

Մէքուհ . իքրահ էտէճէք , ֆըսգ , վէ մուրտար , ֆէնա , գարշէլի . զաղիւր . սլիղծ :

Մէֆթուհ . աշըգ . քացեալ :

Մէֆրէթ . իֆրաթ սլիւյիւք , յոյժ մեծ :

Մէֆհում . ֆիքր , իմացուած :

- Միլիոն . ծն քերթէ եիւզ պին . հարիւր բիւր :
- Միհնէթ . սրգընթը , տէրտ , պէլա . վիշտ , տաղնապ , թշուա-
ուութիւն :
- Մինասիպի վէճն իւղըն . մինասիպինն կեօրէ . ըստ պատշաճին :
- Միւգթազի . իգթիզա էտէն . սխտանացու :
- Միւղաքէրէ . սեօյլէշմէք . խօսակցիլ :
- Միւղէյէն . ղիյնէթլի . տօնանմըշ . ղարգարեալ :
- Միւղթարիպ . ֆիքրի վէ գալպի սրգընթըյա տիւշիւպ ալթ իւսթ
օլմագ . տաղնապիլ . խուովիլ :
- Միւէննիտ . ինատճը . կամապաշտ . հակաուակօլ :
- Միւթէհայիր . թաաճիւպ էտէրէք շաշմագ . ղարմանալ . հիանալ .
- Միւթէղայիր շէքիլ . թարղը ախէր շէքիլ . պաշգա շէքիլ . սյլակիրպ :
- Միւթէպայիտ . կէրի տուրուպ ուղազլանմագ . հեռանալ . հրաժարիլ :
- Միւթէտային . պօրճու . պարտական :
- Միւթէտիլ . օրթա պասլէթ . քիֆայէթ էտէճէք գատար . բարե-
խառն . շախաւոր :
- Միւթէքէլլիմ . սեօյլէյիճի . էհլի քէլամ . ֆաաիհիլ քէլամ . ճար-
տարաբան :
- Միւթէքիպիր . քիպիր . հպարտ :
- Միւթէֆարիգ . ֆարգ . այրը սէշի . խտրանք :
- Միւլիւք . փաաիշահ . թագաւոր :
- Միւհիւմաթ . էշեա . աղըրլըդ . թագըմ . կահ . կարասի :
- Միւհիւմմ էթմէտի . մուգայէթ օլմատը . ղանց արար :
- Միւհիւպ . սէվիլիլիւ . էիրելի :
- Միւճահատէ . վադի օլան սրգլէթ . սէրէնճամ . անցք :
- Միւճէտտէտէն . թէքրար եէնիտէն . վերստին . նորապէս :
- Միւճէրրէպ . ղայէթ թէէօիրլէ . թէճրիւպէլի . փորձ . եւ յոյժ
ազգու :
- Միւմին . իմանա կէլէնլէր . իման էտէնլէր . հաւատացեալք :
- Միւմթէլի . թօլմուշ . լցեալ :
- Միւմքինի մէրթէպէ . հէր նէ գատար քի գապիլ իտէ . եախօտ
գապիլ օլտուղի գատար . որքան հնար է ե կարելի :
- Միւյիւն . եարարմճը . տէստիկիր . օգնական ե ձեռնաու :
- Միւնաղատթ . նիզա . հակաուակութիւն ե վէճ :
- Միւննէղղէն . մէսքեանտէն խալի . ուղագ . աղատ . ՚ի տեղոյն
հեռի :
- Միւնէճճիմ . ալիմ . իլմի ֆէլէգէ վուգուֆ . մոգ . աստեղաբաշի :
- Միւնէվիլէր . նուրանի . բիւշան . փառլագ . լուսաւոր . լուսափայլ :
- Միւնթապիր . պէքլէմէք . կեօղլէմէք . սպասել . տկրնկալնուլ :
- Միւնթէխիպ . սէշիլմիշ . ընտրեալ :
- Միւնշարիգ . եանկըն եէրի . հրայրեայ տեղի :
- Միւնքէօիր . գրըրմագ . բեկանել . կատորել :

109-2016

- Միւնքիւրի իման . տինինի ինքեար էտէն . ուրացօլ :
- Միւնքիւրի ինայէթ . միւնքիւրի նիմէթ . քէնտինէ օլան էյլիկի
վէ ինայէթի ինքեար էթմէք . ընկալեալ զերախտինն ուրանալ :
- Միւշթագ . եէլթէնմէք . արզու էթմէք . ցանկանալ . փափաքիլ :
- Միւշէրրէֆ . շէրէֆլի . փառաւոր :
- Միւտալիլի . զայէթ շօք . յոյժ բաղում :
- Միւտթէլա . արզու իլէ եէլթէնմէք . բաղձանօք հետեւիլ :
- Միւտթէտի . աճէմի . համբակ :
- Միւսահատէ . } հաճէթի օլմայարագ . էհմալլըդ էթմէք . կէրի
Միւսամէհա . } սլրագմագ . զանց առնել . անհոդ լինիլ :
- Միւսէրրահ . զայէթ սերպէսթ . աշիքեար . համարձակ . յայտնի :
- Միւսթագիլ . քէնտինէ մախտուս էթմէք . սեփականել :
- Միւսթէրիհ . բահաթ . հանգիստ . անդորր :
- Միւսթէքպէլ . սոնկրա . կէլէճէք վագրթատէ . առ յապայն :
- Միւսլիւհիւն . սլարըմագ . հաշտիլ . խաղաղանալ :
- Միւտախէլէ . դարըմագ . էլ վուրմագ . ձեռնամուխ լինիլ :
- Միւտաղիմէթ . տայիմա սլիւ դարար իւղըէ եէլթէնմէք . հանա
պաղ հետեւիլ :
- Միւտէպլիւր . իգթիղայի մասլահաթըն խաարէսինէ թային վէ մա
մուր օլան թէրթիպ սահապը . տեսուշ . կարգադրիշ . յարդարիշ :
- Միւտէվիլէր . տէյիլմի . բոլորշէ :
- Միւտտէթ . վագրթ . ղէման . ժամանակ . միջոց :
- Միւտտէյի . սուվաճը . դատախազ . հակառակ :
- Միւրաճաթ . միւթաճ իհթիյաճ օլարագ ումուտ էթմէք . կարօ
տութեամբ և աղախնութեամբ յուսալ :
- Միւրատը ալիյէ . հիւքիւմտար վէ սլիւյիւք քիմէսնէնին բէյի .
բարձր կամք :
- Միւրթէֆի . իւքսէլմէք . բարձրանալ . վերանալ :
- Միւրր . էօտ աղաճը . ափլպէնտ . սալաւան . զմուս խառն ընդ
հալուէս :
- Միւքիտտէր . քէտէրլէնմէք . վնասիլ :
- Միւֆէրրիհ . շաղ վէ ֆէրահ . բերկրեալ :
- Միւֆթահ . անախտար . բանալի :
- Միքրի շէրիւր . տէքսպաղըդ . հիւլէ . խարդախութիւն :
- Մուաղղամ . զայէթ գուվիլթլի վէ իղլէթլի . յոյժ փառաւոր և
զօրաւոր :
- Մուալլատէն . եօդարտան . ՚ի բարձանց :
- Մուալլիմ . աահիպ . էօրէտիճի . վարդասպետ . ուսուցիլ :
- Մուայեան . աշիքեար . սէյան . յայտնի :
- Մուալլէրի . միւճատէլէ . վիճել :
- Մուալիֆ . ա՛ֆ օլմագ . թողեալ լինիլ :
- Մուգայիա . սլաղանիւր . կաթեալ :

- Մուղատատեմ . եվկելինտէն . յառաջագոյն :
- Մուղատատէս . ազիզ վէ շէրիֆ . սուրբ :
- Մուղատատիմէ . տիպաճէ . յառաջարանութիւն :
- Մուղթաղլի շէրի . շէրի միւճիււսլինճէ . շէրինին իգթիզասընէ
կեօրէ . ըստ իրաւանց :
- Մուխաթարա . գօրգու վէ թէհլիքէ . վտանգ :
- Մուխալիֆ . զըստ . դարը . խիլաֆընա . ընդդէմ . ներհակ :
- Մուհագդազ . սահին . կէրչէք . իրաւացի :
- Մուհասեպէ . հիասպ . հաշիւ :
- Մուհարէպէ . ճէնկ եթմէք . պատերազմիլ :
- Մուհաֆըղ . հըֆղ ետիճի . պէքճի . պահաստան :
- Մուղայիր . զըստ . հակառակ :
- Մուսալլաթ . հիւքմիւնիւն ալթընա ալարագ ճէպրի զապթ հաիւս
պույուրմագ . վէ սըղընթըլ \ վէրմէք . իշխել . նուաճել . բռնի
հրամայել :
- Մուվաֆըզ . ույղուն . համաձայն :
- Մուրախիտա . պիր խըղմէթին իւղէրինէ վէքեալէթէն գայմագամ
վէ միւսպոշիր նասպ օլմագ . մոխանորդ . տեղակալ . գործակալ .
լախուր :
- Մուրուր . կէլմէք . անցանել :
- Մուֆասսըլէն . ուղուն նագլիլթ իւղէ կաղմագ . ընդարձակա-
գոյն գրել :

Յ

Յիւրիւճ . սեմայէ շըքմագ . յերկինս համբառնալ :

Ն

- Նադլ . եէրինի տէկիլմէք . մոխաղսել :
- Նաղար գըլ .
- Նաղար եթ . } պոճ . կեօր . տէն . հայեայն :
- Նաղար էլէ . }
- Նաղարէն . պաղարագ . նայելով :
- Նահէմլար . եագըջըզորդ . անվայելուչ :
- Նամալիւմ . պէլլիւիզ . պիլինմէզ . մալիւմ տէկիլ . անյոյտ :
- Նաշէրի . շէրիէ դարը . ընդդէմ իրաւանց :
- Նասէզա . լայիգ օլմմագ . անարժան :
- Նատան . անմագ . կպլէն . տգէտ . յիմար :
- Նատիտէ . ազ սուլունուր . կեօրիւնմէմիչ . զայէթ մագպուլ վէ
զըլմէթիլ . հագուաղիւտ :
- Նար . աթէշ . հուր :

- Նափաք . փիս : մուրտար . անճաքուր :
- Նէհիր . ըրմադ . շայ . դետ :
- Նէճաթ . խելաս օլմադ . փրկիլ :
- Նէճիս . փիս . մուրտար . պղծեալ :
- Նէպատաթ . }
 Նէպատէթ . } եէշիլլէք . բուսականք :
- Նէվալէ . եօլտա եէյէճէք . զախիրէ . ուտելիք . ճանապարհի պաշար :
- Նէտամէթ . նատիմ օլմադ . փիւշմանլոգ . զղջալ :
- Նէֆի . սիւրկիւն օլմադ . աքսորիլ :
- Նըշդ . եախուեա միւթալիդ քերէստէ . դաշ . վէ սայրը իգթիզա
 էակնիք . նիւթ :
- Նըսըֆ . եարը . կէս :
- Նիգալ . եօրթիւ . փերտէ . ծածկոյթ . քօղ :
- Նիղուլ . ինմէք . իշանել :
- Նինայէթ իլ էմր . սօն ճէվալ . էնճամիտէ . հուսկ ուրեմն . վեր-
 ջապէս :
- Նիմէթ . դաամ . կերակուր :
- Նիսա . տիշէհլի . ալըէթ . կին :
- Նիսվան . տիշէհլիլէր . ալըէթլէր . կանայք :
- Նիւմա սուլուս . իլէրի կիթմէք . շօղալմադ . գուվիլէթ քէսալ էթ .
 մէք . աճել . զօրանալ :
- Նիւսլիւվիլէթ . փէյղամպէրլիք . մարգարէութիւն :
- Նիւմունէ . մօսուրա . նիշան . բէամ . նշան . ջուլակ :
- Նիֆադ . մուղայիր . զլտտ վէ դարշը . հակառակութիւն :
- Նուրանի . շաֆղլը . փարլադ . լուսուոր :
- Նօմօս . նամուս . ային . թիւրէ . օրէնք :

Շ

- Շադդ . երթըլմադ . այրըլմադ . իքի փարշա օլմադ . սրտաւիլ :
- Շայ . պէյան էթմէք . յայտնել :
- Շայիտէ . նայիլ վէ լայիգ օլմադ . արժանաւորիլ :
- Շէհվէթ . ըուզա քէտէր արղու . ցանկական աստ . բղձախոհութիւն :
- Շէմալ . փօյրաղ վէ երտրղ դարաֆը . հիւսիսակողմն :
- Շէմս . կիւնէշ . արեգակն :
- Շէսլիքէ . պալըգ աղը . ուսկան :
- Շէրհ . մանա . թէվթիր . մեկնութիւն :
- Շէրիր . քեթթիւ . ֆէնա . քէմ . շար . վաս :
- Շէրկիւ . քեթթիւ սեօղէմէք . շարախօտութիւն :
- Շէքք . ֆէնա իպրէթ . գայթակղութիւն :
- Շիւրէթ . օրթալ . զօվօղ . հաշուընկեր :

Ո

Ովսաննա , պու լուղէթ՝ Արապի վտանքնտէ զէնահաթքեար ատէմի պէյան էտէր , զիրա՝ Արապճա էհլի զէնահաթա , Սաննաայի տէնիլիր , իմաի՝ Մէսիհին հագգընտէ Մաղկաղարդ կիւնիւ Տաճարտա Ովսաննա տէմէլէրի իլէ , անըն եարատըճը օլտուղինի թագրիլ էթմիշ օլտուլէր , կեօյա քի՝ էյ եարատըճը , (այսինքն արարող , շէնող , կերտող) օ էճիլտէն անէ հասէտ էտէնլէր տարըլու կիւճէնտիլէր :

Ուգուպէթ . գաղա , պէլա , զաղէպ . պատիթ , պատուհաս , տանջանք .
Ումուրտիտէ . ումուր կեօրմիւշ , իշ անկլար . հնարագէտ , բանագէտ .
Ուպուտիլէտ . ըլշլաթ , եախօտ քէնտի հիւքմիւ ալթընտէ օլանլէրտէն սալէան , խարճ վէ խարաճ ալմագ . կաշառ կամ զլխահարկ առնուլ :

Չ

Չար գրորմ բէիզի . Երուսաղէմ էյալէթինէ քի տեօրթ քիմէսնէ հիւքմ էտէր իտի , անլէրին պիրի . շորթորդապէտ :
Չաիլըճը . խըրսըզ , շէթէճի . ասպատակ , գող :

Պ

Պա էմրի Պարի . Ալլահըն էմրի իլէ . հրամանաւն Աստուծոյ .
Պաթահիլ . թէմէսիկ իլէ . մուրհակաւ :
Պաթն . բահմ , գարըն . որովայն , փոր :
Պա իամ իլ ապ , վէլ Խալն վէ Բուհիլ գուտա . Փէտէրին՝ վէ Կիլատըն վէ Բուհիլ Գուտսուն իամինէ . յանուն Հօր և Արդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ . երէք անձինք . քի Արապճա Ագնումի սէլասէ տէնիլիր . պու խուսուտէ նաղար էյլէ իշ պու Բառարանըն նիհայէթինտէ տէրճ օլան Ագնումի սէլասէ լուղէթին թապիրինէ :
Պալատէ . եօգարտա . 'ի վեր :
Պալատէ զիքր օլունան , եօգարտա նապլ օլունան . վերոյ ճառեալ .
Պալատէն . եօգարտան . 'ի վերուստ :
Պահրի միւաղղէմ . պիւյիւք տէնիլ . ովկիանոս :
Պայիս . սէսլէպ . պատճառ :
Պասլ . գափու . դուռն :
Պասպ . սեղանըն քեօշէլէրինտէ զիյնէթ իշին օլան թօփուղ . եղջիւք սեղանոյ :
Պասթ . կայմագ . տարածուիթ :

- Պասթի գատիմ . սեօհպէթին խիթիտարընը եայարագ սեօյլէմէկէ
 պաշլամագ . առաջարկութիւն :
- Պատէհու . անտէն սոնկրա . յետ այնորիկ :
- Պատի . սէպէպ . պատճառ :
- Պատիլ զէման . պատէհու՝ վազըթէն սոնկրա , եախօտ պիր վազըթ .
 տէն սոնկրա . զկնի ժամանակաց :
- Պատի սեպահ . սապահըն սէրին վէ խօշ ըիւղկեարը . քաղցրաշունչ
 հողմն առաւօտու :
- Պա ըիզա . ըէյի վէ ըիզասը իլէ . կամաւ և յօժարութեամբ :
- Պէյան նամէ . պէյան վէ աշիքեար էտիճի եազը , քիթասլ , եախօտ
 ֆէրման . յայտարարական գիր՝ մատեան , կամ հրովարտակ :
- Պէյնիլ նաս . ինսանլարըն մապէյնիտէ . 'ի մէջ մարդկանց :
- Պէրպ . շիմէք միտալի նուր շեօհէսի . փայլակն :
- Պէր թարաֆ . պիր թարաֆա տէֆ էթմէք . 'ի մի կողմն ընկենուլ :
- Պէր վէճի մալիքեանէ . մախսուսիէ քէտոի միւլքիւ օլմագ . յատ .
 կացեալ ժառանգութիւն :
- Պէրր . շէօլ . անասլատ :
- Պէրրահ . փարլագ , նուրանի . փայլուն , սլայճառ , լուսաւոր :
- Պէրրէն վէ պահրէն . գարատան վէ տէնիզտէն . ընդ ցամաք և ընդ
 ծով :
- Պի ատէպ . ութանմաղ . անամօթ :
- Պի իզն Ալլահ . Ալլահըն իզնի վէ էմրի իլէ , հրամանաւն Աստուծոյ :
- Պիլ . պէրապէր , անըն իլէ . նովաւ , ընդ նմա :
- Պիլ իշթիպահ . շիւհէյէ վարմագ . կասկածել :
- Պիլա . («ըլ . սիլ . սիւլ . սուլ . ») նիճէ քի՝ ճանաչլ , տիլսիլ , կեօղսիւլ՝
 ումուտսուլ . առանց . թարց . ան :
- Պիլա իշթիպահ . շիւպհէսիլ . անկասկած :
- Պիլա միւճիւպ . հազարը , սէպէպսիլ , նաֆիլէ եէրէ . վայրասլար ,
 առանց սլատճառի :
- Պիլ լութֆու Պարի . Ալլահըն լութֆու իլէ . շնորհօքն Աստուծոյ :
- Պիլ նէֆա . քէնտի . անձամբ :
- Պի խէվֆ . գօրգուսուղ . աներկիւղ :
- Պի զայրը հազըն . նահագ , հազարը , շէրիսէ գարջը . ընդդէմ ի .
 րաւանց :
- Պի ճիւնհա . դապահաթարը . անմեղ :
- Պի մէֆթ . էօլիւմսիլ . առանց մահուան :
- Պի նամուս . էտէպսիլ . նամուսուղ . անամօթ , անօրէն :
- Պի նաֆագա . օրուճ թութմագ , պիր շէյ եէմէմէք . ծոմապահութիւն :
- Պի նիհայէթ . սօնու եօգ , նիհայէթսիլ . անվերջ :
- Պի վէլէտ . գըսըր , էվլատարը . ամուլ , անղաւակ :
- Պիրան . պիր սաաթ , պիր թապիգէ . մէկ ժամ , մէկ րոպէ :
- Պիր թազրիպ . մինասիպէթլի ֆէնտ վէ սէպէպ , ուսուլ վէ սուհու .

Եթ իլէ մատահաթըն գոսպիլինի պուլմագ . հնարիւք իմն զելս ի-
 րաց գտանել :
 Պիրուն . տերեճէտէն խարիճ , զայէթ զիյատէ . սնդր քան զչափ ,
 յոյժ բաղում :
 Պի փերվա . փերվասըզ , գօրդուսուղ , սէրպէսթ , աներկիւղ , հա-
 մարձակ :
 Պի քէտէր . քէտէրսիղ . անիլնաս :
 Պուղուղ . խասիմ վէ տիւշման օլմագ . ստեղու թիւն :
 Պունտան դաթի նաղար , պունտան մատէ . բաց յայսմանէ :
 Պուս . էօիմէք . համբոյր :

Ռ

Ռագս էթմէք . օյնայըպ հօրա թէիմէք . կարաւել :

Ս

Սակէ . կեօլկէ . հովանի :
 Սալէն . տօղրու . արդար :
 Սալու . չարմիս . խաչ :
 Սալու . ասըմագ . կախիլ :
 Սայ . զայրէթ վէ տիգաթ էթմէք . ջանալ , հոգ տանիլ :
 Սայիր . պաշգա , զայրի , ախէր . այլ , ուրիշ :
 Սապգաթ էթմէմիշ . սասըպ դուհուր էթմէմիշ . յառաջագոյն չէ
 պատահեալ :
 Սասլիթ . խողաթ էթմէք . հաստատել :
 Սատագաթ .
 Սատագաթ կիւղար . } հիլէսիղ , թօղրու , սատրղանէ . անխար-
 Սատագաթ քեար . } դախ , արդարագործ :
 Սատրգ .
 Սատարէթ . վէղերլէք հիւքմիւ . փոխարքայու թիւն :
 Սաֆտերուն . թէիլէքելլե , հիլէսիղ . պարգամիտ , միամիտ :
 Սեղավէր . շայիսթէ , նայիլ վէ լայիգ օլմագ . արժանաւորիլ :
 Սէլահիէթ . հագ , տօղրուլուք . իրաւունք , ճմարտութիւն :
 Սէլէֆի . էվիլէքի , անտէն էվիլէլ օլան . նախկին , յառաջ քան զայն :
 Սէհեր . շին սաղահ . առաւօտ , արշալոյս :
 Սէմալաթ . կեօլէր . երկինք :
 Սէնա . մէտն , մէտն էթմէք . գոլիւլ , բարեբանել , օրհնել :
 Սէտղէ . եէշիլիգ . բանջար :
 Սէրէնճամ . պաշտան կէշէն հալ վէ սըղէթ . նեղութիւն , անցք :
 Սէրիւր . եաթաճագ եէր , քիրիլէթ , մտիճ :

- Սերկերտան . սերսէմ , շաշկըն , փերուշան , գլխակոր , թախաւա-
կան , խելացնոր :
- Սերնիկուն . բէղալէթ պիլլէ պաշ աշաղը ալթ օլմագ . խայրառու-
կութեամբ նուաճիլ , գլխակոր լինիլ :
- Սերվէր . զայէթ պիւլիւք , ալիւլ ալա , ծայրագոյն , և յոյժ գերազանց :
- Սերքէշ . պաշ չէքիճի . իդաաթսրղ . անհնաղանդ :
- Սէֆինէ . կէմի . նաւ :
- Սըրաաթ . } թէէսիր էթմէք , պուլաշմագ . թախանցիլ :
- Սիրայէթ . }
- Սիճիլաթ . սիճիլ քիւթիւկիւ , սիճիլ տէֆթէրի . յիշատակարան :
- Սինակօկա . խապրա , սինօլա . ժողովարան հրէից :
- Սիւլիւս . իւշիւնճիւ . երրորդ :
- Սութուֆ . տամ , տանիք :
- Սույուտ . իւքսէլմէք , եօդարը չըգմագ . վեր ելանել :

Վ

- Վագաա . պէլի , կէրչէք , սահին , արգարեւ :
- Վաղի էթմէք . գօմագ . դնել :
- Վալսոն Ուլան . հաղբէթի Մէրկէմ . Ստուաժամայր :
- Վաճիպէյի զիմմէթ . քիշլէ մախսուս օլան իզթիզալը խըղմէթի իճ-
րա էթմէք . 'ի վերայ ուրուք հարկ եղեալ գործն կատարել :
- Վայիղ . ճէմաաթա վաղ վէրէն . քարողիշ :
- Վասաթ . օրթա , ընդ մէջ :
- Վասիթէ , մասլէյինճի , եարտրմճը . միջնորդ , օգնական :
- Վարիս . մերասճը . ժառանգ :
- Վաֆիրէթ . չօդ . առատ :
- Վէթանը ասլիւք . քիշլինին ասըլ մէմէքէթի . հայրենիք :
- Վէլի նիմէթ . էյլիկ , տօսթլուք , եարտրմ վէ հիւմմէթ ետէն .
բարերար , բարեկամ , երախտաւոր , օգնական :
- Վէճա . սանճը . խոստուկ , խիթ :
- Վէսլալ . կիւնահ , քէտէր . մեղք , յանցանք , միտս :
- Վէտալէշմէք . Սլահա սըմարլատրղ , գալ սաղլըճաղ իլէ տէմէք .
տալ հրաժարական ողջոյն :
- Վէֆաթ . էօլմէք . մեռանիլ :
- Վիրասէթ . մերաս ալմագ . ժառանգել :
- Վիրուտ էթմէք . կէլմէք , եէթիշմէք . գալ հատանել :

S

- Տագդ պապ . դափույու դագմագ . բաղխել զդուռն :
- Տաղի տերուն . իւրէկի տաղանարագ աճրյոււտ եարալանմագ . սխտն
կսկծագին ցաւօք վերաւորիլ :
- Տարի Սիւլէյման . Սողոմոնուն թէհլիղի . եախօտ ախաւտ . օրահ
Սողոմոնի :
- Տէլալէթ . նիշան . ցուցումն . նշան :
- Տէմ . գան . արիւն :
- Տէմի դէքի . սալիհ վէ կիւնահարդ ստամ գանը . արիւն արդար :
- Տէսթ . էլ . ձեռք :
- Տէտիկիր . էլ թութմագ . եարտըմ էթմէք . ձէռնատու . օգնական :
- Տէվամ . տայխան . պիր դարար . յաւխտենական :
- Տէրագապ . սասթիմնէ . հէմէն . անխոէ . իսկոյն . նոյնժամայն :
- Տէրամպար . զախիրէյի ամպարա դօմագ . շտեմարանել :
- Տէր զինձիլ . զինձիր իլէ պաղամագ . շղթայիւք կապել :
- Տէր խաթըր . ֆիքր էթմէք . լեալ 'ի միտս :
- Տէր հալ . թէղէլտէն . անխոէ . առժամայն . իսկոյն :
- Տէրձ . եաղմագ . դրել :
- Տէրուն . իշ թարաֆ . ներքին կողմն :
- Տէրքեար . աշերեար վէ ամէլ իլէ մութլագ իճրա օլմագ . ժամանել
յամբոկ դործոյն :
- Տէր քէնար . քէնարնա եաղմագ . 'ի լուսանցն դրել :
- Տէֆատէն . }
Տէֆաթ իղէ . } գաչ տէֆա . թէքրար սէ թէքրար . կրկին և կրկին :
- Տիւ շիքէսթ . գալպի գրքըմագ . սրտակատոր լինիլ :
- Տիկէր . պաշգա . դայրի . ախեր . այլ . ուրիշ :
- Տիկէր կեօն մանասը . ախեր սուրէթ վէ բումիղ իլէ ֆիքրինի անկ
լաթմագ . այլաբանական ոճ :
- Տիհան . աղըղ . բերան :
- Տիրիլ . մէն էթմէք . էօիրկէմէք . կերի պրագմագ . արգելուլ :
- Տիւշար . բասթ կէլմէք . պատահիլ :
- Տիւրը . ինձի . մարգարիտ :
- Տիւրրի եէթա . զայէթ մէնշուր' մանէնտի վէ ազբանը եօք պիք
թանէ ինձի . միակ աննման մարգարիտ :
- Տուխուլ . տախիլ օլմագ . եէթիշմէք . հատանել . մտանել :
- Տուր . ուզագ . հեռի :

Ր

Րահի . եօլճու . ճանապարհորդ :

Րահիպ . խօճա , էօկրէտիճի . վարդապետ , ուսուցիչ :

Րահնիւմա . եօլ կեօստէրիճի , դըլաղուղ . առաջնորդ :

Րաճի . եազըշըր , մինասիպ . պատշաճ , վայելուչ :

Րատէթ . կեօնիւլ . կամք :

Րէյ . ըիղա , գայիլ օլմագ . կամք :

Րէյիսի ճէմաէթ . ճէմաէթ պաշը . ժողովոցապետ :

Րէյիսիլ ըիւթթապ . ըեաթիպլէրին պիւյիւկիւ , թէֆտէրտար .
դպրապետ :

Րէնկեամիղ . կեօնակեօն ընկ . դոյն դգոյն :

Րէսիտէ , եէթիշտիրմէք , թէքմիլ էթմէք . հատուցանել , կատարել :

Րէվանէ օլմագ . եօլճու օլմագ . ճանապարհորդ լինիլ :

Րէտտ էթմէք . գօլմագ , հիւմմէթինի գալտըրըպ եիւղ չէվլըմէք .
մերժել , արհամարհել , անարդել :

Րէֆ . գալտըրմագ . բառնալ :

Րիպէթ . իղղէթ վէ իքրամ էտիւպ խաթըր սայմագ . մեծարանք ,
պատիւ , մարդասիրութիւն .

Րիզայի Հագ . Ալլահըն էմրի . կամք Աստուծոյ :

Րու . եիւղ . երես :

Րուղ . կիւն . օր :

Րուհ . ճան . հոգի :

Րուհանի . ճանա միւթալիզ . հոգեւոր :

Րուհ իլ Գուտս . աղիղ ճան . Հոգի սուրբ :

Րուհուլլահ . Ալլահըն բուհու . հոգի Աստուծոյ :

Րույի զէմին . եէր եիւղիւ . երես երկրի :

Րուպար . պիրի պիրինէ շագըշտըրմագ . բաղդատել :

Րուսում . առէթ . սովորութիւն :

Փ

Փայիմալ . այագ ալթընա ալմագ . ոտնակոխ սունել :

Փէնտ . նասահաթ . էօկիւտ . իրատ :

Փէնտ նամէ . էօկիւտ վէ նասահաթ ըիթապը . մատեան իրատա .
կան , կամ իրատական բանք :

Փէտէրուլլահ . հաղըէթի աթա Ալլահ . Հայր Աստուած :

Փիւր . տօլու . շօղ . պիւթիւն . բաղում , լի :

Փիւր զիյա . զայէթ զինէթլէնիլ վէ տօնանմը . յոյժ զարդարեալ :

Ք

- Քեայինաթ . վարլըգ , մախլուդ . ստեղծուած :
- Քելամուլահ . Ալլահըն էվլատը նութղու . Բանն Աստուած :
- Քէլ էվէլ . էվէլէքի կիպի . իբրեւ զառաջին :
- Քէլմէ . քէլամ , սեօղ , խօսք , բան :
- Քէմալէթ . թէքմիլ օլմագ . կատարելութիւն :
- Քէմալի հիւսն . թէքմիլ կիւղէլլիք , վէ թէքմիլ եադըլըղը օլմագ . կատարեալ գեղեցկութիւն և վայելչութիւն :
- Քէմալի մերթէպէ . պի գուսուր վէ թէքմիլ տէրէճէ . կատարեալ աստիճան :
- Քէմաֆի սապըգ . էվէլէքի կիպի . որպէս յառաջն :
- Քէպիր . պիւյիւք . մեծ :
- Քէսիր . գըրըմագ . բեկանիլ :
- Քէսպ . էտինմէք , գաղանմագ . ստանալ :
- Քէսրէթի քիթասէթ . շօղ օղուսուշուք . բաղում դարութիւնք :
- Քէրէթին օիէլէթին . պու լուղէթ Յահուտի լիսանրնտէ՝ փաաիշահը հըֆս էթմէկէ մախսուս օլան սէշմէ ադքէր պէյանրնտէ տիր . յատկացեալ ընտիր զօրք արքունական :
- Քէօրֆէղ . տէնիղին պիր պուճաղը , քէօշէսի . խորշ ծովու :
- Քիւթպ . եաղմագ . գրել :
- Քիւշա . } աշըլմագ . բացեալ լինիլ :
- Քիւշատէ . }
- Քիւշատ վէրմէղ . դաշմաղէ բուխսէթ վէ եօլ վէրմէղ . փախստեան և աղատութեան տեղի շտալ :
- Քիւրէյի դէմին . քիւրէյի արղ . երկրագունտ :

Օ

- Օ՛ անէ տէկին . օ՛ վադթէ , օ՛ դէմանէ գատար . մինչ ցայնժամ , մինչ ցայն կէտ :
- Օլուճագ . օլունճագ , օլտուղինէ . ՚ի հասեալ լինիլն :
- Օլ պաստէ . օ՛ վադըթ , օլ տէմ . յայնժամ :

Յ

- Յաղիլէթ . զիյատէ խայրըլը ամէլ իշէմէք . առաքինութիւն :
- Յաղլի ամէլ . Ալլահա մագպուլ վէ խայրըլը ամէլ . առաքինութիւն :
- Յախիր . զայէթ աղիմ , ալիւլալա , իղլէթլի , միւշէրրէֆ մէճա . յոյժ փառաւոր և գերազանց , սլատուական , գերապատիւ :

- Ֆայտամէնտ • Ֆայտա տուլմադ • օգտիլ • շահիլ •
 Ֆասիգ • կիւնահ քեար • քեօթիւ • մեղաւոր • շար •
 Ֆասիհի քէլամ • էհլի քէլամ • էլֆաղը տիւղկիւն • ճարտարախօս •
 Ֆէթուհաթ • տիւշմանը ֆէթհ վէ ալթ էթմէք • յաղթութիւն •
 Ֆէլաքէթ • քէմլիք • սէֆիլիք • սէլա • շարիք • թշուառութիւնք •
 Ֆէյլի Իլահի • Ալլահըն գուարէթի վէ ամէլի • գործք Աստուծոյ •
 Ֆէյլի միւխթար • ազը էրիսլ իշիտիկի ամէլին էյի • Եախօտ ֆէնտ
 օլտուղինի ֆէրգ էթմէկէ գատըր օլան • խելահաս • շախահաս •
 Ֆէյլի շէրիւ • քեօթիւ ամէլլի • շարադործ •
 Ֆէսատ • վէլվէլէյէ քէմլիկէ սէսէսլ օլարագ թիւրլիւ ֆէնալըգ էթ-
 մէք • բաղմօրինակ շարութիւնք և աղմուկ •
 Ֆէտա • հէտիսէ վէ գուրպան էթմէք • զոհէլ •
 Ֆէրգ • սյըրմադ • զանազանել • որոշէլ •
 Ֆէրզանէ • ֆիրասէթլի • ալիմ • զխտուն • իմաստուն •
 Ֆէրեատ • շամաթա • աղաղակ •
 Ֆըսպ • քեօթիւլիւք • ֆէնալըգ • սիւյիւք կիւնահ • մեծ անօրէնու-
 թիւն •
 Ֆի ամմա • վէ լաքին • բայց սակայն •
 Ֆիղուլի • հազարլ • ճէսլի • զօւ իլէ • բռնութիւն • անիրաւութիւն •
 Ֆիլհադիգա • } սէլի • սրգարեւ •
 Ֆիլիադի • }
 Ֆիղան • շամաթա • ֆէրեատ էթմէք • աղաղակ • ողք •
 Ֆիրար • գաշմադ • փախչիլ •
 Ֆիրուխտ էթմէք • սաթմադ • փաճառել •
 Ֆովգանի • էվին իւթ գաթը • վերնաստուն •

Զախը հրէականը և ոչ իրարէ ինկիլէր թերժիմանը Գեղա-
 Ռան Մարգար Զաքարիա խօճենց նափնարէ ալիմ չիժհանէ :

ՄԵՍԻՅ ԷՖէնտիմիզինս ՎՎՈ սէնէսինտէ, Յու-
 նիս Կ. Պէյօղլուստա Աղաճ ալը աէնիլէն մահալտէ
 օթուրմուշ օլուս, (քի օրասը սէկեահասթ մահալի
 օլմաղ իլէ, չօղլէրի տախի էյլէնմէք իչլուն անտէ
 քիմի տամա՝ քիմի մանկալա օյնար .) օ վաղըթ Ա.
 նաաօլու Գաղի աքքէրի էֆէնտի տախի թէպտիլի
 ճամէ կէլիր օրայա . վէ անրն քիմ օլտուղինի թանը-
 յամաարգլէրինտէն . սիր քիմսէ իղղէթ սիրլէ հա-
 րաքէթ էթմէյիւս՝ ֆէդաթ մէդ.քիւր Մարդար
 թաաղիմ վէ իղղէթ սուրէթի կեօսթէրիր, սու
 պաստէ բաղսլէթլիւ էֆէնտի դայէթ խօշանմաղ
 իլէ, անի չաղըրուս՝ վէ եանրնտէ օթուրտուս,
 մէմէքէթինի՝ միլլէթինի՝ քիմ՝ վէ նէ խըղմէթտէ
 օլտուղինի սիւսլ էտէրէք, վաֆիր սեօհայէթտէն
 սօնկրա՝ տէր քի, սիղ Նասալիլէր՝ Ագնումի սէլասէ
 լուղէթի իլէ, նէ սէյան էթմէք իսթէրսինիլ, օ
 տախի՝ գուլունուն գուտրէթի էրմէղ տէյու էօղը
 էտէր :

Ճիամմա տէֆաթէն մաթլուս էտիւս՝ տէր
 քի, չօղլէրինէ սիւսլ էթտիմ, սլէնի գանտըրամա-
 տըլէր . տիլէրիմ քի՝ գուտրէթինէ կեօրէ միւշ-
 քէլլիմի հալ էտէսին . զիրա սէն քի սլիլիմ լիաա-
 նըմըղ սու գատար էօլրէնմիշսին, ինանմամ քի՝
 տինինէ միւթալիլ օլան մէվատը սլիլմէյէսին : Ս
 տէմ մէդ.քիւր Մարդար ճէվաս էտէր քի՝ մալիւմի
 տէվլէթ տիր՝ քի ճէմիլի մախլուգաթ վէ քեաինաթ
 իւչ ճինսէ աատ օլունուր ¹ . եանի՝ մատէնի, նէ-

1 Ա յոնիքն սր հանայն էղլութիւնը և գոյութիւնը յերիս սէւս
 վերածին :

պաթի վէ հայվանի¹ . պունկար միւհթաճ վէ մաղ-
հար արրլէր իւչ աղլամ գուվլէթէ , քի անլէր վար-
լլդ՝ հիսս՝ եախօտ իլմ , վէ բիղա արրլէր² : Վէ է-
լինատէ էնֆիլէ գութուսու օլմաղ իլէ , տէր քի՝ սի-
ւալ էտէրիմ , պու մատէնիատէ վարլլդ . վաճ մը . ճէ-
վապ էտէր քի՝ պէլի . հիսս վէ բիղա վաճ մը պուն-
տէ , ճէվապ էտէր քի՝ եօդ արր . վէ անտէ սիբ
աղաճ օլուսլ՝ տէր քի , պու շէճէրտէ վարլլդ վէ
հիսս վաճ մը . ճէվապ էտէր քի՝ պէլի . թէքրար
սիւալ էտէր քի՝ բիղա վաճ մը պունտէ , ճէվապ է-
տէր քի՝ եօդ . վէ եէնէ սիւալ էտիւսլ՝ տէր քի ,
հայվանիտէ՝ պախուսուսու ինտանտէ՝ քի ճիւմլէ մախ-
լուդ օլան հայվանաթըն քեամիլի տիբ , վարլլդ՝
հիսս վէ բիղա մէվճուս վաճ մը , ճէվապ էտէր քի՝
պէլի . խմտի աչիքեար կեօրիւնիւր պունկարտէն՝
քի՝ սիբ դայրի շէյ տիբ՝ վարլլդ , դայրը շէյ տիբ՝
հիսս , վէ դայրը շէյ տիբ՝ բիղա . հաթթա վարլլդ՝
հիսս վէ բիղա տէկիլ տիբ . հիսս՝ վարլլդ վէ բիղա
տէկիլ տիբ . քեղալիքէ բիղա՝ վարլլդ վէ հիսս տէ-
կիլ տիբ , ամմա իւչ գուվլէթի միւֆէրբիդէ տիբ-
լէր³ . քի ահէտիլէթ իւղրէ՝ Բուհը վահիար ին-
տանտէ մէվճուս արրլէր⁴ . քի՝ սիբ բուհ արր ,
տէկիլ քի իւչ⁵ . լաբին իւչ միւթէղայիբ գուվլէթ
վար քէնտիւ վահէտիլէթինտէ պիղա թէֆրիդէ⁶ :
Խմտի՝ Հագթապա հաղրէթլէրինին վահտանիլէ-

1 Ա. յօինքն հանքային՝ բուսական և շնչաւոր :

2 Եւ սոքա ամենեքին կարօտ և ենթակայք են երկոյ մեծի զօրու-
թեանց . որք են գոյութիւն , շգացու մն , կամ գիտութիւն , և կամք :

3 Ա. յւ երբորդ յատկացեալ կամ զանազանեալ զօրութիւնք են :

4 Որք միաւորութեամբ 'ի միում հոգւոյ մարդոց են լրութեամբ :

5 Որ մի հոգի է՝ և ոչ երեք :

6 Բայց երեք զանազանեալ դրսութիւնք դոն յիւրում միութեան
անբաժանելազնս :

Թիևստէ պու իւչ գոււլվիթի միւֆէրրիդէ ², չէն-
 տան թէղէյեիւտ իւղրէ թէքմիլէն մէվճուտ տրր ³,
 քի՛ պիր լա եէղալ ու լէմ եէղէլ վարլըդ տրր ³,
 պիր հիսս՝ եախօտ իլմ, պի ատտ ու պի դայէ ⁴, վէ
 պիր ըիղա լա միւթէնէհի ⁵, վէ ճիւմիէյէ ճարի
 տրր ⁶, վէ պու իւչ գոււլվիթի մուաղղամէ՝ օլ
 բութայէ ահէտիյէթլէ՝ պիղա թէֆրիդէն ⁷, պիլ
 քիւլլիյէ քէմայէթ լէ Հագ թաալանըն վահտանի-
 յէթիևտէ մէվճուտ տրրլէր ⁸ քի՛ եանի թէքմիլ իւչ
 ազնում ատտ օլունմուչլար տրր ⁹, վէ հալա պու
 ճիհէթտէն Սղնումի սէլասէ թապիր օլունտու
 իսամիտէ ¹⁰, նասէ թէֆհիմ վէ իման էթտիրմէկէ ¹¹,
 քի թպիդ Սլլահ էլ վահիտին՝ վար տրր քէնտիւ
 էղէլլիյէսինտէ նէ էվվէլ վէ նէ ախրր իւչ թէք-
 միլ գոււլվիթ ¹², պիրի պիրինէ հէմիայէ վէ հէմ-
 վարէ ¹³, նէ էսղար վէ նէ էքպէր ¹⁴, պիլա իպ-
 թիտա վէ պիլա էվգաթ ¹⁵, իլլա վահիտ Սլլահ՝

1 Արդ 'ի միւթեան ամենարձրէլոյն Ստուծոյ՝ սոյն զանազա-
 նեալ երէք զօրութիւնք :

2 Որ քանիցս առաւել կատարելութեամբ են :

3 Որ է գոյութիւն մի անսկիզբն և անվախճան :

4 Զգացութիւն կամ գիտութիւն մի անհուն և անսահման :

5 Եւ կամք մի անխտարելի :

6 Եւ առ ամենեսին բացարձակ :

7 Եւ սոյն երէք ամենամեծ զօրութիւնք՝ յայնմ աստիճանի անբա-
 յանելի միաւորութեամբ :

8 Սնթերի կատարելութեամբ են 'ի միւթեան Ստուծոյ :

9 Իբր թէ երէք կատարեալ անձինք խոտուլանեալք են կամ ճա-
 նաչեցեալք :

10 Վասն սյոորիկ երէք անձինք դաւանեցան :

11 Վասն ամբօրին գեկուցանելոյ և հաւատացուցանելոյ :

12 Որ մի միայնակ Ստուծոյն սրարչի ունի յիւրում յաշիտենա-
 կանութեան, ոչ յառաջ և ոչ յետոյ երէք ամենակատար կարողութիւն :

13 Միմանց համապատիւ և համազոյ :

14 Ռ՛չ կրտսեր և ոչ մեծ :

15 Անսկիզբն և անժամանակ :

Էղէլի լէմ Էէղէլի ¹, լաքին պու թալիմ իւղրէ
 նասին թէֆէդ գուֆի միւշկիւլթէր օլուուղինտէն ²,
 վէ մէսֆուրան պու հագիւթատէն մահրում վէ
 ճէհլտէ գալմասրնէր տէյու ³, պու մէնվալ իւղրէ
 մահտուտ օլունտու Խասի իւլէմասրնտէն ⁴, քի
 քույէթի պէշէրիյէտէն միւնէղղէհ օլան Վահիտ
 Ալլահ, Ագնումի սէլասէ տիր ⁵, վէ խալգ սուհու
 լէթ իլէ ֆէհմ էյլէսին տէյու, իամ վաղ օլունտու ⁶,
 Ապ, Իսին, վէ Բուհ էլ Գուտա, Ալլահ էլ վահիտ ⁷.
 Ապ, Եանի վարլըգ, Իսին, Եանի հիաս Եախօտ իլմ
 վէ Եախօտ նութը. Բուհ, Եանի ըիղա ⁸: Ձիրա՝
 մալիւմի տէվլէթ տիր քի՝ վարլըգտէն թէվլէլլուտ
 տրը հիաս ⁹, վարլըգտէն վէ հիտտէն՝ զուհուր է-
 տէր ըիղա ¹⁰. վէ պու մինասիպէթլէ տէնիլտի Ագ-
 նումի սէլասէ ¹¹, վէ Եախօտ՝ Ապ, Իսին, վէ Բուհ
 էլ Գուտա, Ալլահ էլ վահիտ ¹², հաղա էսրարի Ագ-
 նումի սէլասէ ¹³: Օլ տէմ պալատէ մէղքիւր էֆէն

1 Այլ մի Աստուած յաւիտենական անսկիզբն :

2 Սակայն այսու վարդապետութեամբ հասարակութեան հմուտ-
 թիւն կարի դժուարին գոլոյ աղագաւ :

3 Եւ զի նոքա 'ի սոյն ճշմարտութենէ զրկեալ և տղէտ մի մը
 նասցին :

4 Այսու եղանակաւ տահմանադրեցաւ 'ի Վարդապետաց Քրիս-
 տոնէից :

5 Ի մարդկային տեսութենէ աներեւոյթ եղեալ միակ Աստուածն,
 Յրրորդութիւն է, այսինքն երեք անձինք է :

6 Եւ զի ամբոսն դիւրաւ կարիցէ իմանալ, անուն եղաւ :

7 Հայր, Արդի և Հոգի Սուրբ մի Աստուած :

8 Հայր, այսինքն գոյութիւն կամ էութիւն, Արդի, զգացութիւն
 կամ գիտութիւն և կամ բան. հոգի, այսինքն կամք :

9 Յենթե՛նէ ծնանի գիտութիւնն կամ զգացումն :

10 Ի գոյութենէ և 'ի գիտութենէ յառաջագոյի կամքն :

11 Եւ այսու գիտմամբ ասացաւ երեք անձինք :

12 Կամ թէ Հայր՝ Արդի՝ և Հոգի Սուրբ մի Աստուած :

13 Ահաւասիկ խորհուրդ երկից անձանց :

տի տէր թի՛ պիղ տախի պու մէնվալ իւղրէ գապուլ
 էտէրիղ, պու թագրիրճէ թիմ թի Իսապիլէրէ ճեա-
 Ֆիր տէրսէ, թէնտի ճեաՖիր տիր: Վէ Մարգարտան
 դայէթ մէմուռն օլարագ՝ թէնտինին թիմ օլտուղինի՛
 վէ գօնաղընըն եէրինի պէյան պիրլէ, ըիճա էտէր
 թի՛ գօնաղընէ կէլսին՝ թի սայիր մատտէլէրի տա-
 խի սիւալ էտէ, վէ լաթին Մարգար կիթմէզ անըն
 գօնաղընէ:

Մէզբիւր Մարգար պու նագլէլէթի սուրբ Էջ-
 միածին Վաթողիկոսու Նիրեմ Սրբաղանըն մաթ-
 լուպի իւղրէ՛ թաֆսիլէն եաղարղի պէյան իտէտէ,
 պուրատէ մուխթասարիճէ եաղըլտը՝ թի միլէթի
 միզտէն Հայճա պիլմէյէնլէր, օլտուղի մէրթէպէ
 Ագնումի սէլասէ լուղէթինին մէֆհումինէ վու-
 գուֆ օլալէր:

Պալատի հեղինակի համարձակութեամբ պատկերազարդութիւնները Ս. Գրատի վե Գրատի լուս-
 շինարարութեամբ հրատարակուած են 1912 թ. հունիսի 15-ին Երևանի
 պատկերազարդութեամբ Երևանի քաղաքում ։

Ահեղիւթ իւզրէ . սիւրբատէ՛ վէ սիւրի սիւրինտէն այրըմայարադ .
 միաւորութեամբ ։

Ատտ օլունուր . սայրլըր . թուեալ ։

Էղէլի լէմ էղէլի . էպէտիլ էպէտէն . իսթիտասըղ . յաւիտենական .
 անսկիզբն ։

Էղէլցեօնտէ . էպէտիլիկիտէ . 'ի յաւիտենականութեան ։
 Թէվէլլուտ . թօղար . ծնանի ։

Լա էէղալ ուլէմ էէղէլ . իսթիտասըղ վէ 'նիհայէթսիլ . անսկիզբն
 և անվախճան ։

Լա միւթէնէհի . մէն օլմագսըղըն . մէնի միւթէն տէկիլ . սի 'նիհա-
 յէթ . անմերձելի ։

Հայվանի . աիրի . կենդանի ։

Հէմիայէ . հէմվարէ . սիր ըաղպէթ . սիր մէրթէպէ . պիր զաթ .
 համասրատիւ . համագոյ ։

Հիսս . տույմագ . ֆէհմ էթմէք . դգացումն . ճանաչումն ։

Ճիւմէյէ ճարի տըր . հիւքմիւ վէ դուտրէթի ճիւմէյէ էրէր . հէք
 վէճն իլէ դուտրէթքեանի . ամենակարօղ ։

Մաղհար . մագսուտ . միւսլթէլա . աւարկայ ։

Մահտուտ օլունտու . դանօն վէ շարթ դօնուլու . սահմանադրեցաւ ։

Մատէնի . մատէն . մետաղական ։

Մեսֆուրան . անլէր . նոքա ։

Միւթէղայիր . պաշգա պաշգա . սիրի սիւրինտէն զայրի . այլայլեալ ։

Միւֆէրրիղէ . պաշգա պաշգա . եախօտ՝ այրը այրը . տարրօշ ։

Նասէ թէֆհիմ վէ իման էթտիրմէկէ . ինսանլէրէ տույուրուպ իման
 էթտիրմէկէ . վասն զէկուցանելոյ և հաւատացուցանելոյ մարդկանց ։

Նասին թէֆէգդուֆի միւշկիւլթէր օլտուղինտէն . ինսանլէրին ալեհան
 վէ վուգուֆ օլմալէրի զայէթ կիւճ օլտուղինէ պինայէն . հասա-
 րակութեան համութիւն կարի դժուարին գոլոյ աղաղաւ ։

Նէ էսղար վէ 'նէ էքպէր . 'նէ քիւշիւք վէ 'նէ պիւյիւք . ո՛չ կրտսեր՝
 և ո՛չ մեծ ։

Նէպաթի . էէշիլլէք՝ եախօտ՝ աղաճ՝ . բուսական ։

Շէճէր . աղաճ՝ . ծառ ։

Չէնտան թէղէյիւտ իւղըէ . տահա նէ՞ դատար զկատէսի իլէ . ո՞ր
քանիցս առաւել :

Պիլա թէֆրիգէ . այրըմագորդըն . անբաժանելի :

Պիլա իպթիտա . պիլա էվգաթ . իպթիտասըղ վէ վաղըթ ալթընա
տախիլ օլմագորդըն . անսկիղըն . անժամանակ :

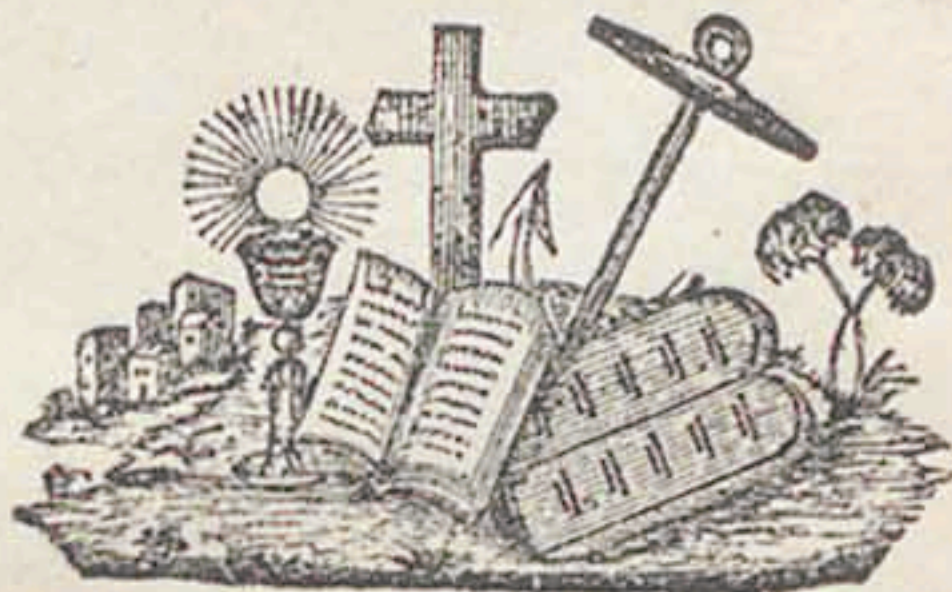
Պի յատտ ու պիղայէ . էօլչիւ՝ սայը՝ դարար վէ սինօր ալթընա
տախիլ օլմայարալ . անհուն՝ անսահման :

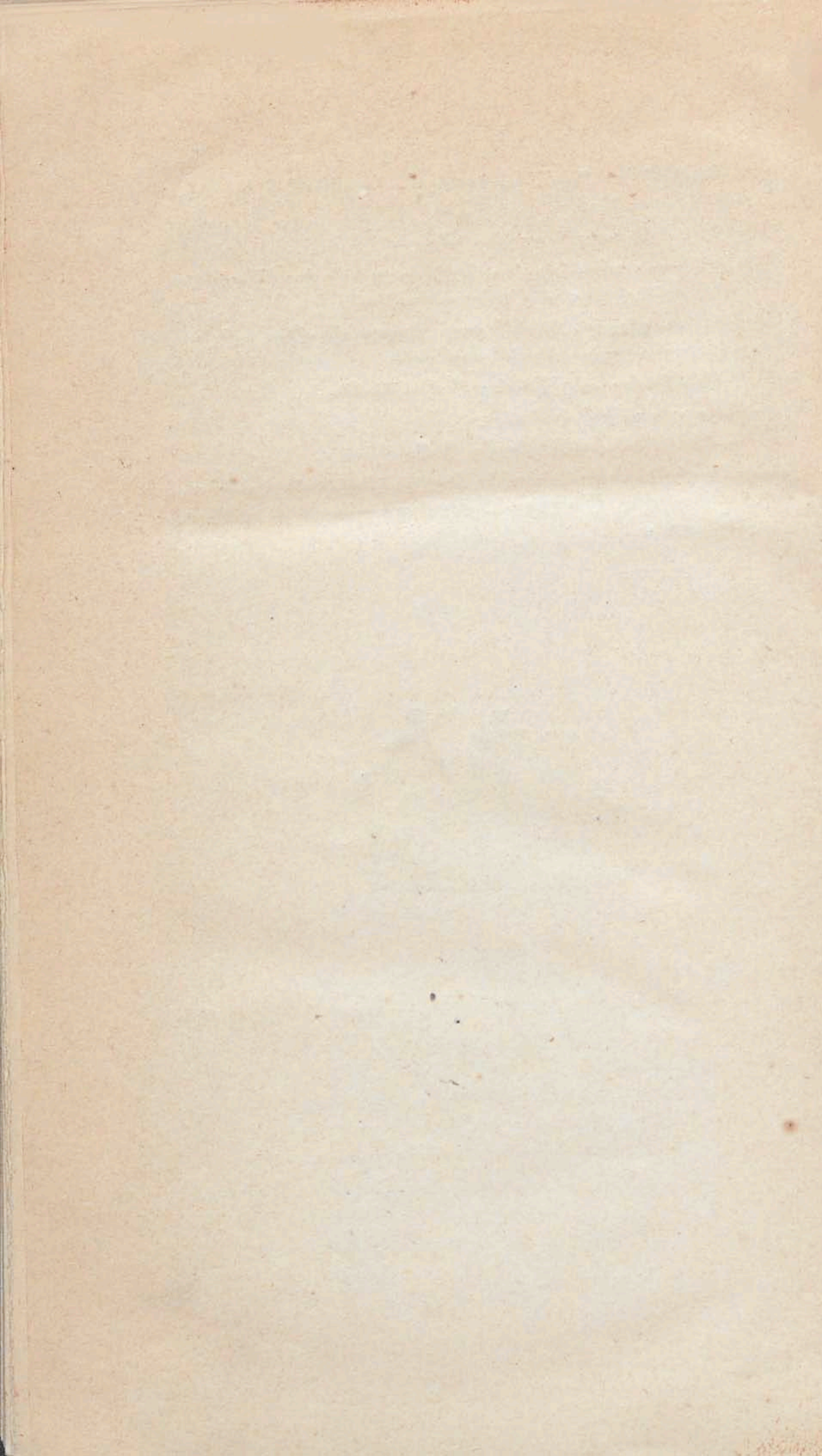
Վահէտկէթինտէ . պիրլիկինտէ . 'ի միութեանն :

Վահիտ . պիր . միակ կամ մէկ :

Վահտանկէթինտէ . պիրլիկինտէ . 'ի միութեանն :

Րույէթի պէշերկէտէն միւնէղղէն . ինսանըն կեօղիւնտէն երբադ ու
զադ կեօրիւլմէղ վէ աղատ . 'ի մարդկային տեսութենէ հեռի և
աներեւոյթ :

64

